

Özgürlük Mücadelesinde Kadınlar ve Kalemleri

Dicle Müftüoğlu

Kadın haberciliğini Jineoloji ile buluşturan anlam

Ayşe Acar Başaran

Komploya karşı 'Jin, Jiyan, Azadî' direnişi

Kıbrıye Evren

Kürt kadın basınının kolektif kadın kimliğinin oluşmasındaki rolü

Oya Açıan

Savaşan kadınlar ölümden korkmaz!

Nezahat Doğan

Gülüşü özgürlüğe nakşeden ruh

İÇİNDEKİLER

- 1** Kadın haberciliğini Jineolojî ile buluşturan anlam
Dicle Müftüoğlu
- 5** Komploya karşı 'Jin Jiyan Azadî' direnişî
Ayşe Acar Başaran
- 10** Kürt kadın basınının kolektif kadın kimliğinin
oluşmasındaki rolü
Kibriye Evren
- 14** Savaşan kadınlar ölümden korkmaz!
Oya Açan
- 17** Gülüşünü özgürlüğe nakşeden ruh: Gurbetelli
Nezahat Doğan

Kadın haberciliğini Jineolojî ile buluşturan anlam

Dicle Müftüoğlu-6 Ekim 2024

Kadın özgürlüğünü bütünlüklü ele alan bir bakış açısıyla ilerleyen Kürt kadın gazeteciler kendi hakikatine eren bir noktaya ilerliyor. Bu ilerleyişin en önemli yürütücülerinden biri de 4 Ekim 2022’de katledilen Nagihan Akarsel oldu. Bizler aradan geçen iki yıla rağmen Nagihan’ın yaratmaya çalıştığı bakış açısının öğreticiliğinde yürümeye çalışıyoruz

Haber, basit bir anlatımla olayın anlatımı, duyurulmasıdır. Elbette haber, hiçbir zaman tek başına olayları yansıtmada bir ayna gibi olmadı, olamaz da. Durduğunuz, baktığınız yer ve ideolojiniz olayı anlatışınıza yansır. Bu nedenle de çokça tartışılan “tarafsız habercilik” kavramı safsatadan öte bir şey değildir. Elbette konumuz bu tartışmaya girmek, yeniden alevlendirmek değil. Ezen-ezilen ilişkisinin olduğu her alanda haberin objektif olabilmesinin koşullarından biri doğru yerde doğru soruyu sormak olduğu da ayrı bir gerçeklik. Devletli erkek egemen sistemde ise Kürt ve kadın olmak ayrı bir yerde durarak, farklı sorular sormayı gerektiriyor.

Bir diğer yanıla baktığımızda haber-habercilik aynı zamanda bugünden başlayan bir tarih yazımıdır. Bir olayın, olgunun tüm boyutlarıyla dünyaya duyurulmasından öte tarihe not düşülmesi, geleceğe aktarılmasıdır. Malum tarih uzunca süre avcılar tarafından yazılmış ve ceylanların söz hakkı olmamıştır. Hatta öyledir ki gerçekleri ters yüz eden bir tarih yazımından söz etmek mümkün. Ortadoğu özelinde baktığımızda 9 bin yılı bulan devletli erkek egemen sistemin kadının tarihini ters yüz edip, elindeki değerleri çaldı. Bu da yetmezmiş gibi 100 yıllık ulus devlet gerçekliği de bunun yanına ezilen halkların varlığını yok sayan ya da gerçekliğini ters yüz eden bir yerde duran bir tarih yazımı söz konusu.

Tam da bu nedenle tarihi bugünle birlikte yazmak adına Özgür Basın önemli bir adım, ezilenin, yok sayılanın ses olma perspektifiyle ilerleyen bir geleneğe dönüştü. Sadece iktidarların; kadına, çocuğa, halklara zulmünü yazmadı tüm bu vahşete karşı haykırışın, direnişin de sesi oldu. Yazdığı hakikat öyle bir korkuttu ki kurşunların, kelepçelerin, işkencelerin, bombaların hedefi oldu. Bu topraklarda ulus devlet bakış açısının dışına çıkan Özgür Basın zamanla bir hakikat yürüyüşüne dönüştü. Bu topraklarda tüm değerleri ellerinden çalınan ve “ilk ezilen ulus” olarak tarihe kazınan kadının işlenmesi de daha ilk andan muştulanmıştı. Kürt özgürlük hareketinin çıkışıyla birlikte gelişen kadın özgürlük perspektifinin ilk ulaştığı yer hakikat mücadelesiydi. Doğru yerden doğru gözle bakmaya, gerçeği kadının diliyle dünyaya haykırmaya ihtiyaç vardı. Tarihe doğru yerden çentik atmak en çok da kadının dahiliyle mümkündü. Varlığı ve kimliği için direnen kadınların erkekliğin kendini en çok hissettirdiği bilginin iktidarı olan gazetecilikte yer edinmeleri için de direnmeleri gerekti.

Öncü kadın gazeteciler çekingen tavırlarla değil tam da bu verilen mücadelenin çetinliğine denk bir şekilde tırnaklarıyla kazıyarak en üst basamağa taşıdılar kadın özgürlükçü bakış açısını. Kadının adı “eşkiya”, “öldürülen” olarak değil tıpkı Kürtlerde olduğu gibi geçmişten gelen tanrıça kimliğine uygun olarak direnen, başaran, yaratan, kazanan olarak yer aldı. İlk olarak Gurbetelli Ersöz’de simgeleşse de bu mücadelede onlarca kadın onunla aynı safta yer aldı, erkek aklın yarattığı gazetecilik anlayışına karşı mücadele etti. Gurbetelli ise bu mücadeleyi büyütüp bayraklaştırdı. O’nun ardından yola koyulan onlarca kadın da hakikati yazma pahasına bu mücadelede yerlerini aldılar.

Küçük gibi görünen bu adımın ardından koca koca adımlar atıldı. Gurbetelli’nin adının bir gazetenin künyesine (tabi sadece künyesine değil) “Genel Yayın Yönetmeni” olarak yazılmasıyla büyük bir adım atıldı ve bu adım kartopu gibi büyüyerek ardından gelen adımların ilki oldu. Gazetelerin üçüncü sayfalarına sıkıştırılmışlıktan, güzelliğiyle ya da sesiyle izleyiciyi ekrana toplayan olmaktan çıkarmak için büyük bir adım attı bu gelenek.

Şimdi başlı başına kadın yayıncılığında söz ediliyorsa elbette bu Kürt kadın gazetecilerinin verdiği mücadelenin payı azımsanamaz. Bu kadınlar, kadının kaleminden kadının hakikatini yazmayı düşledi. Ayfer Serçe bir kadın haber ajansı kurulması fikriyatını ortaya attı. Dağlarda en zor yerde kamerasıyla, kalemle hakikati yazarken aramızdan ayrıldı, ancak mücadeleyi devralan ardılları dünyada bir ilke imza atarak Kadın Haber Ajansı’nı (JİNHA) kurdu. Kadın prodüksiyon şirketleri kuruldu, kadın dergileri, kadın gazeteleri ve JIN TV’ye uzanan sığrama yaratıldı. Her saldırıyla susturulmak istenenin kadının sözü olduğu bilinciyle yeni alanlar yaratıldı. Kadın gazeteciliği Özgür Basın geleneği gölgesinde kalan değil onu aşarak büyüten bir alana dönüştü. Yarattığı çizgi örnek olmakla kalmadı birçok alana şekil ve yön verdi.

Kadın özgürlüğünü bütünlüklü ele alan bir bakış açısıyla ilerleyen Kürt kadın gazeteciler kendi hakikatine eren bir noktaya ilerliyor. Bu ilerleyişin en önemli yürütücülerinden biri de 4 Ekim 2022’de katledilen Nagihan Akarsel oldu. Bizler aradan geçen iki yıla rağmen

Nagihan'ın yaratmaya çalıştığı bakış açısının öğreticiliğinde yürümeye çalışıyoruz. Nagihan'ın gazeteciliğine baktığımızda kadının hakikatini yazarken öyle bangır bangır slogan atarcasına yüksek bir perdeden değil, tam da kendi naifliğiyle aydınlatıyor karanlığı. Hayatın öyle dümdüz doğrusal bir şekilde ilerlemediğini biliriz. Nagihan'ın hayatı da böyleydi. Yokluk da cezaevi de duygusal, psikolojik kırılmalar da oldu Nagihan'ın hayatında. Her geriye düşüşte, dibe çekilişte daha fazla kadın hakikatine sarılarak kendini yeniden bir bilge, tanrıça gibi yarattı. Evet Nagihan hakikatle, mücadeleyle kendini yoğurarak yarattı. Doğru yerden bakarak gerçekliğin büyütülebileceğini ve korkmadan eleştiriye kendinden başlayarak ilerleyebileceğini gösterdi.

“Mektepli” olarak geldi ama asıl olarak kendi öğretmeni oldu ve hep hedefleri oldu. Tecrübelerini paylaşırken gazeteciliğe başladığı Dicle Haber Ajansı'nda kadın dilini yaratmak için büyük çaba harcadı ve bunun için erkek haber şefiyle yürüttüğü kavgaları oldu. Bu kavgalar, her birimizin yolunu açan kavgalardı. Kendi dilini yarattı ama hiçbir zaman tamamlanmış olarak da bakmadı. Anlamda derinleştikçe Jineolojîyi kadın haberciliğiyle birleştirdi. Kadın gerçeğine dayalı bir araştırma yöntemi ile hakikate ulaşabileceğinin bilimi olan Jineolojî perspektifiyle yaklaştı haberciliğe. Jineolojî Akademisi'nde çalışmalar yürütürken bir yanıla haberle Jineolojîyi birleştirdi, diğer yanıla da kadın arkeolojisine gazeteci titizliğini ekledi. Jineolojî Dergisi'nde kaleme aldığı her bir yazıda da bir haberci sadeliğini bizlere gösterdi.

2014'ten sonra Türkiye'den Kurdistan'ın diğer parçalarına çıktığı yolculukta kaleme aldığı köşe yazılarıyla ayak izlerini takip ettik ve Jineolojî'nin hakikat haberciliğine nasıl yön verebileceğinin en iyi örneklerine tanıklık ettik. Bunu Mezopotamya Ajansı için kaleme aldığı “Jineolojî Merceğinden Efrîn” dosyasıyla ortaya koydu. Türkiye ve bağlı paramiliter grupların Efrîn'e yönelik başlattığı saldırılar döneminde daha önce bölgede yaptığı Jineolojî araştırmaları ışığında kaleme aldığı 5 ayrı başlıktan oluşan dosyada Efrîn'in neden hedef seçildiğini anlattı.

Jineolojî'nin “Kadın etrafında geliştirilecek bir bilimin doğru sosyolojiye atılacak ilk adım olduğu” tezi ile yola çıktığını dile getiren Nagihan, Jineolojî ile devletli uygarlık tarafından tersyüz edilmiş olan gerçeklerin yeniden anlamına kavuştuğunu anlattı. Tarihsel ve toplumsal anlamda büyük bir anlam ifade eden Efrîn direnişini de bu perspektif üzerinden ele alan Nagihan dosya haberleri için şu girişi kaleme almıştı: “Bu 5 bölümlük dosyada demokratik uygarlık damarının temel güçleri olan kadınların, inançların ve halkların izini taşıyan Efrîn'de şehrin takvime göre yapılanmasından savunma sistemine, İstar kültürünün izini taşıyan tarihi mekanlarından kadın isimlerini taşıyan ziyaretlerine, komünal ritüellerinden sadece kadınların konuştuğu kadın diline, direnişe mekan olan kadın vadisinden kadın mağaralarına kadar çok sayıda veriye yer veriliyor. Her karış toprağında, her köyünde neolitik kültürün izini taşıyan, her bir evin önünde neolitik bir tekniğin olduğuna rastlanılan Efrîn'in tarihsel toplumsal dokusunu anlamak bugün NATO'nun en büyük ikinci ordusuna karşı direnişini anlamayı da sağlayacak. Kurdistan'ın

en küçük kentlerinden birinin dünyanın en büyük güçlerine karşı direnişini anlamlandırmak kadar demokratik uygarlığın şifrelerini tarihinde, toplumunda, coğrafyasında taşıyan Efrîn'in devletli uygarlık karşısındaki direnişini anlamak, Efrîn'de adeta direnişin manifestosunu yazan halkların temsil ettiğı tarihsel toplumsal dokuyu anlamak çok önemlidir.”

Yoldaşlığı, öğreticiliğı, naifliğıyle daha yaşarken bir bilge kadına dönüşen tanrıça kültürünün izlerini kendinde yaşamsallaştıran Nagihan ortaya koyduğu kadın haberciliğıyle bizlerde yaşayacak.

Komploya karşı 'Jin Jiyan Azadî' direnişi

Ayşe Acar Başaran-6 Ekim 2024

Kuzey-Doğu Suriye’de tarihten bu yana egemenlerin planlarıyla karşı karşıya getirilen bütün kesimler kadın öncülüğünde inşa edilen demokratik bir çatı altında ortak bir yönetim oluşturmuş durumdadırlar. Bugün hem yok sayılan bir halkın ferdi olan hem de binlerce yıldır ezilen ulusun mensubu olan Kürt kadınları egemenlere meydan okuyorlar

Kürt Halk Önderi Sn. Öcalan’a karşı gerçekleştirilen Nato-Gladyonun planladığı uluslararası komplo; Sn. Öcalan’ın 9 Ekim 1998’de Suriye’den çıkarılmasıyla başlamış, 15 Şubat 1999 tarihinde korsanvari bir yöntemle Türkiye’ye teslim edilmesiyle başka bir aşamaya geçmiş ve o tarihten bu yana, 26 yıldır İmralı ada hapisanesinde tecrit altında tutulmasıyla kesintisiz bir biçimde devam etmektedir.

Uluslararası güçler Ortadoğu’da yeni bir dizayn peşindeyken, kendilerine risk olarak gördükleri Sn. Öcalan’ı hedef almış ve ardından esir olarak Türkiye’ye teslim etmiştir. Bu süreçte Türkiye’ye de gardiyan rolü verilmiştir. Uluslararası komployla amaçlanan Sn. Öcalan’ı etkisiz hale getirmek Kürt hareketini tasfiye ederek Ortadoğu’da yeni planlarını hayata geçirmektir. Bu ne Kürtler ne de ezilen halklar için ilk komplo değildi, bu bağlamda tarihsel olarak her dönem Kürtlere yönelik sayısız komplo gerçekleştirilmiştir. Birçok halkın mücadelesinde olduğu gibi Kürtlerin de önderleri, her defasında yargılamalarla yüz yüze kalmış, işkence görmüş, sürgün edilmiş, esir alınmış, katledilmiş ve mezarları bile halktan gizlenmiştir. Öndersiz kalan direnişler şiddetle bastırılmış ve aynı şekilde Kürtlerin de mücadelesi, özgürlük talepleri, hayalleri Ağrı Dağı’nın zirvesinde ‘metfundur’ denilmiştir. 9 Ekim 1998 tarihinde başlayan komplo süreci ile tarih Kürtler açısından

tekerrür edilmek istenmiştir. Ancak Sn. Öcalan'ın da belirlediği gibi bu komplo Sn. Öcalan'ın şahsında sadece Kürtlere değil aynı zamanda Türklere de yapılmıştır. Bu yöntemle Kürt-Türk çelişkisi bir yüzyıl daha devam ettirilerek Kürt sorunu çözümsüz bırakılmaya çalışılmıştır. 3. Dünya Savaşı'nın merkezi haline gelen Ortadoğu'da uluslararası güçlerin çözüm odaklı tutum geliştirmektense sürekli çelişkileri derinleştirerek kendi hegemonyalarını devam ettirmeye çalıştığını görmekteyiz. Ancak Sn. Öcalan'ın kendi değerlendirmelerinde ifade ettiği gibi kendisi ve Kürt halkı direnciyle 'yaşayarak' komployu boşa çıkarmışlardır. Sonrasında da Sn. Öcalan bu süreç içerisinde İmralı hapisane koşullarında tutulmasına rağmen direnciyle ve geliştirdiği paradigmayla komployu defalarca boşa çıkarmıştır. Ancak bu kez de bunun karşısında uluslararası güçler ve Türk devleti, tecrit rejimiyle uluslararası komploya başarıya ulaştırmaya çalışmaktadırlar.

Sn. Öcalan'a Türkiye'ye teslim edildiği tarihten bu yana, 25 yıldır, kesintisiz tecrit uygulanmaktadır. Bu tecrit, ilk 10 yılda tek kişilik hücre olarak inşa edilen İmralı ada hapisanesinde tek kişilik tecrit şeklinde uygulanırken; 2009 yılında ek binaların inşa edilmesi ve başka tutsakların sevk edilmesiyle grup halinde uygulanmaya başlandı. Sn. Öcalan ve diğer tutsaklar hafta içi 23 saat, hafta sonu 24 saat olacak şekilde tek kişilik hücrede tutulmaya devam edilmektedirler. Dönem dönem avukat görüşü, aile görüşü ya da siyasi heyetler görüşmeleri gerçekleşse de tecridin hiçbir zaman ortadan kalktığı söylenemez. Türk devleti kendi Anayasasını, kanunlarını ve imzacısı olduğu uluslararası sözleşmeleri yok sayarak İmralı'ya özgü işkence rejimi uygulamaktadır. Türkiye hukukuna göre hapisanede olan her mahpusa verilen toplumla ve yakınlarıyla iletişim hakkı çeşitli bahanelerle sürekli engellenmektedir. Geline aşamada, keyfi disiplin cezaları ile Sn. Öcalan'ın toplumla bağı tamamen kesilmiş durumdadır. Son 43 aydır yani son yapılan ve yarıda kesilen 25 Mart 2021 tarihli telefon görüşmesinden sonra kendisinden ve İmralı'da bulunan diğer tutsaklardan hiçbir şekilde haber alınamamaktadır. Bunun hukuki açıdan bir garabet olduğu ve devletin tecriti bir işkence yöntemi olarak uyguladığı bunun da hem Türkiye iç hukukuna göre hem de uluslararası hukuka göre suç olduğu aşikardır ancak bu süreci sadece hukuki olarak değerlendirmek yetersiz kalacaktır.

Sn. Öcalan şahsında bütün bir topluma dayatılan tecrit rejimi Kürt sorununun imha, inkar ve asimilasyon politikasıyla yani savaş ve yıkımla çözülme iradesinin bir göstergesidir. Tecrit bir işkence rejimi olması yanında toplumun çözüm ve barış umudunun ortadan kaldırılmasıdır. Çok kısa bir süre olan 2013-2015 arasında, Sn. Öcalan'la yürütülen müzakere sürecinde toplumsal rahatlamanın etkilerini görmek mümkündür. Tecrit rejiminde azıcık gedik açılmış olması bile toplumsal olarak oluşturulan karşıtlığın, krizlerin azalmasını sağlamıştı. Ancak Sn. Öcalan'ın çözüm perspektifinin ve paradigmasının iktidarın alanını daraltması ve egemenlerin oluşturduğu hakim ideolojiyi sarsması nedeniyle 2014 MGK toplantısında çöktürme eylem planıyla tekrar savaş kararı alındı. Şu anda Türkiye cezaevlerinde 1980 Amed zindanını aratmayacak uygulamalar dayatılmakta, siyasi tutsaklar inceltmiş işkence yöntemlerine maruz kalmakta ve her

gün cezaevinden hasta tutsakların cenazeleri çıkmaktadır. Çözüm sürecinin bitirilmesiyle beraber Bakur Kürdistan'ındaki birçok şehir tüm dünyanın gözü önünde yerle bir edildi, yüzlerce insan sokak ortasında katledildi, bodrumlarda diri diri yakıldı, cenazeler sokak ortasında günlerce bekletildi, cenazelere işkence yapıldı, binlerce insan toprağını terk etmek zorunda kaldı. Her gün siyasi soykırım operasyonları gerçekleştirilerek toplumun bu tecrit ve savaş politikasına karşı itirazı bastırılmaya çalışılmaktadır. Darbe teşebbüsü bir lütf olarak görülerek demokratik siyasete karşı saldırılar büyütüldü. Halkın seçmiş olduğu belediye başkanları tutuklandı ve onların yerlerine kayyım atanarak belediyeler gasp edildi. Belediyeler iktidarın özel harp merkezleri olarak kullanıldı, Kürt halkının dili, tarihi, kültürü hedef alınarak asimilasyon politikaları derinleştirildi. AKP/MHP savaş ittifakının sadece Bakur Kürdistan'ında değil dört parça Kürdistan'da hatta diasporada bu saldırıları hala devam ettirdiğini görüyoruz. Türk Devleti Rojava'da gerçekleştirdiği işgal saldırılarından ardından şimdi de KDP'nin de ortaklığıyla Başur Kürdistan'ı adım adım işgal etmektedir. Her ne kadar kamuoyuna resmî açıklamalarla farklı yansıtılmaya çalışılsa da AKP/MHP ittifakının emperyalist hayallerle topraklarını genişletmeye çalıştığı bilinen bir gerçektir.

Bu politikalar geliştirilirken ilk olarak kadınlar hedef alındı. Savaş kararı alınmasından ardından Muş/Varto'da katledilen Ekin Wan'ın cenazesinin çıplak bir biçimde teşhir edilmesi sonrasında gelecek saldırıların habercisi gibiydi. Devam eden süreçlerde kadınlar bir taraftan toplum içinde kışkırtılan erkeklerin hedefi haline geldi bir taraftan da bizzat devlet tarafından hedef alındı. Toplumsal öncülük yapan, mücadele eden kadınlar gözaltına alındı, tutuklandı ya da katledildi. Bu süreç içerisinde başta KJA olmak üzere onlarca kadın kurumu kapatılarak kadınların örgütlülüğü engellenmeye çalışıldı. Bunun yanında şiddete, tacize, tecavüze uğrayan kadınların başvuracağı güvenilir kurumlar da ortadan kalktığından kadınlara yönelik şiddet her geçen gün artmaktadır. Özel savaş politikalarıyla genç kadınlar üniformalı erkekler tarafında organize bir biçimde hedef alınarak fuhuşa ve ölüme sürüklendi. Afrin örneğinde olduğu gibi işgal ettiği Rojava topraklarında çeteler eliyle Kürt ve kadın düşmanı sistemin inşasını gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Yine Başur Kürdistan'ında işgal ettiği bölgelere IŞİD'vari çetelerin yerleştirildiği bilinen bir gerçektir. Derinleşen kriz ve savaşın en büyük etkileneni kadınlar olurken bir diğer taraftan göç yollarında büyük trajedilere şahitlik etmekteyiz. Yüzbinlerce insan göçe zorlanıp topraklarını terk ederken yollarda tacize, tecavüze uğruyor ve hayatını kaybediyor. Ülke bütçesinin tümünü savaşa ve ranta harcayan AKP/MHP iktidarı halk açlık ve sefaletle yüz yüze bırakıyor ve bu ekonomik krizin de en büyük faturası da kadınlara çıkarılıyor. Savaş ekonomik krizi büyütüyor, toplumda en çok yoksullaşan kadınlar oluyor, kadınlar yoksullaştıkça şiddet ortamından uzaklaşamıyor ve bu durumda kadına yönelik şiddet katmerleşerek artıyor.

Komplonun ilk gününden bu yana sadece Kürdistan ve Türkiye değil, Ortadoğu ve dünyadaki gelişmeler yakından izlendiğinde de komplonun etkileri çok net bir biçimde görülmektedir. Kapitalist modernite yapısal kriz içindeyken, hegemonik güçler 21.

Yüzyılda da hakları, inançları, kimlikleri karşı karşıya getirerek sistemlerini ayakta tutma çabası içerisinde. Bugün, Ortadoğu merkezli devam eden 3. Dünya savaşında ırksal, kimliksel ve mezhepsel çatışmalar çoklu bir biçimde derinleştirilmektedir. Uluslararası güçler kendileri bu savaşın fiili olarak içinde olmasalar da ideolojik olarak ve vekilleri eliyle yürütmeye devam etmektedirler. Gerçekleştirilen saldırıların merkezinde kadınların ve kadınların değerlerinin olması tesadüfi değildir. Tarihsel olarak ilk olarak kadın bizzat kurucusu olduğu toplumsallıktan koparılarak 'ev'e hapsedilmiş, hakikatinden tecrit edilmiş, denetim altına alınmış ve erkeğin mülkü olarak kabul edilerek köleleştirilmiştir.

Süreç içerisinde kapitalist modernist sistem tarafından kadına ve topluma ait bütün değerler ters yüz edilmiş yine bu değerler topluma ve kadına karşı kullanılmaya başlanmıştır. Dünyanın tümünde ırkçılık, cinsiyetçilik, dincilik örgütlenirken savaşları derinleştiren hegemonik güçler ve yerel iktidarlar kendilerini bu esaslar üzerinden büyütürken halklara, kadınlara, emekçilere ölüm yoksulluk sefalet dayatılmaktadır. Bununla beraber kadınlara, haklara başka bir alternatifi olmadığı propagandası yapılmakta ve geliştirilen cinsiyetçilik, milliyetçilik ve dincilikle toplumsal rıza üretilmeye çalışılmaktadır. Sn. Öcalan çok önceden açığa çıkan bu tehlikeyi görmüş ve Demokratik Ulus Paradigması'yla çözüm yöntemi sunmuştur. Buna göre ezilen-ezen ilişkisi, ulus devletin tarihsel çözümlemesini yapmış ve çözümün de Demokratik Ulus Paradigması'nda olduğu tespitini yapmıştır. Bununla tabiri caizse 'cin şişeden çıkmıştır. Sadece biz Kürtler değil bütün dünya halkları özellikle de kadınlar başka bir alternatifin olduğunu, dayatılan bu yaşama mecbur olmadığını görmüş durumdadır. Bütün Dünya'ya yayılan 'Jin Jiyan Azadî' sadece bir slogan değil yeni yaşamın alternatifidir.

Kuzey-Doğu Suriye'de tarihten bu yana egemenlerin planlarıyla karşı karşıya getirilen bütün kesimler kadın öncülüğünde inşa edilen demokratik bir çatı altında ortak bir yönetim oluşturmuş durumdadırlar. Bugün hem yok sayılan bir halkın ferdi olan hem de binlerce yıldır ezilen ulusun mensubu olan Kürt kadınları egemenlere meydan okuyorlar. Rojava'da Kürt kadınları öncülüğünde bir taraftan bütün dünyanın başına bela olan IŞİD barbarlığına karşı tarihi bir direniş sergilenirken bir diğer taraftan da dayatılan bu kadın düşmanı zihniyete karşı Kadın Devrimi'ni gerçekleştirilmişlerdir. Kadınlara kader olarak dayatılan bu kölelik düzenine karşı Sn. Öcalan'ın geliştirmiş olduğu paradigma bütün dünya kadınlarına büyük bir umut olmuştur. Evin içinde bile yüksek olması makul görülmeyen kadın sesi dünyanın tümünde 'Jin Jiyan Azadî' sloganıyla yankılanıyor. Erkek egemen faşist rejimler kadınların bu direnişi ve kararlılığı karşısında çözümsüz kalıyor. Saldırıp ezmeye çalıştıkça, seslerini kısma çalıştıkça kadınlar dünyanın dört bir yanında sokakları, meydanları doldurarak yaşamın ve özgürlüğün çığlığını büyütüyor.

Bir süredir Kürdistan, Türkiye ve Diaspora'da 'Öcalan'a Özgürlük Kürt Sorununa Demokratik Çözüm' sloganıyla kampanya yürütülmektedir. Bu kampanyayla paneller, seminerler, okuma günleri, imza kampanyaları, yürüyüşler ve açıklamalar yapılmaktadır. Başta biz kadınlar olmak üzere, Sn. Öcalan'ın çözüm felsefesine inanan tüm dostlarımızla

birlikte, bütün bir topluma dayatılan bu komplo ve tecrit rejimine karşı her alanda mücadele etme kararlılığımız Sn. Öcalan'ın fiziki özgürlüğü sağlanana dek devam edecektir. Çünkü biliyoruz ki Sn. Öcalan Kürt sorunun çözümünde başaktördür, fikirleri sadece Kürtlerin değil bütün dünya haklarının çözüm umududur.

Kürt kadın basınının kolektif kadın kimliğinin oluşmasındaki rolü

Kibriye Evren-6 Ekim 2024

Kadın basıncılığı ezilen kadınların ve halkların tarihsel perspektifinden gücünü alarak tüm dünyaya hakikati yaşamları pahasına duyurdu. Ardılları kaldıkları yerde kalemlerini kadın özgürlüğüne olan inancıyla ve Gurbetelli Ersöz'ün cesur kalemıyla daha da büyümenin ve toplumsallaşmanın sözüyle yazmaya devam ediyorlar

100 yıllık Kürt basını içerisinde kadın basınına derinlemesine incelemek toplumsal cinsiyet eşitliği, kimlik politikaları, siyasal, sosyal, kültür ve öz savunma alanlarında nasıl bir değişim ve dönüşüme öncülük ettiğini görmek açısından oldukça çarpıcı, aynı zamanda öğretici deneyim ve verilerle doludur. Bu deneyimler sonucunda Kürt kadın basını sadece yerel değil, uluslararası alanda da kadın basıncılığına ivme kazandırarak etkili olurken birçok alanda örnek teşkil edecek yeni bir basın tarzı, dili ve geleneği yaratmıştır.

Kürt kadınlar; basın aracılığıyla özgürlük sorunlarını kamuoyuna taşımış, ulusal sınıfsal ve kadın kimliğinin görünür olmasını sağlayarak toplumsal değişimin öncüsü olmuşlardır. Basın alanı aynı zamanda Kürt kadınlarının teorik tartışmalar yürüttüğü, çözümler geliştirdiği mücadele zemini olmuştur. Devletin baskısının görece azaldığı "özgürlük" ortamlarından yararlanarak kendini ideolojik ve örgütsel olarak güçlendirmiş, baskı dönemlerinde ise direnişin, toplumsal hakikatin ve öz savunmanın temel aracı olarak misyonunu yerine getirmiştir.

Kürt basınında Gurbetelli gazeteciliği

100 yıllık Kürt basın tarihinin içerisinde ilk gününden itibaren kadınlar yer almasına rağmen yeterince görünür olamadılar. İdeolojik, felsefik, yaşamsal ve pratik alanda kadınların görünür olmaları, etki yaratmaları Özgür Basın'la birlikte gerçekleşti. Savaşın yakıcılığı karşısında 1990'lı yılların karanlığını aydınlığa dönüştürmek için kalemine sarılan Gurbetelli Ersöz, Türkiye'nin ilk kadın genel yayın yönetmenliğini üstlendi. Gurbetelli, cesur kalemiyle şartlar ne olursa olsun her daim kadının ve toplumun öldürülmek istenen hakikatini yazdı. Kaybedilmek istenen hakikatin arayıcısı oldu. "Erkeklerle savaşmak kadar kadını kendimden başlatarak güzelleştireceğim" diyen Gurbetelli, Kürt bir kadın olarak Türkiye'de bir ilk olmayı şu sözlerle açıkladı: "Tabii ki, bir Kürt kadının genel yayın yönetmeni olması çok önemli, son yıllarda Kürt kadını erkekten çok daha fazla mesafe katetti. Benim bugün geldiğim yer kendi özel gayretim yanı sıra bununla da bağlantılı." Gurbetelli, 8 Ekim 1997 tarihinde yaşamını yitirirken Kürdistan, Türkiye ve dünya basın tarihine büyük bir miras ve gelenek bıraktı.

Diasporada Jin dergi ile başlayan ve Gurbetelli ile devam eden Kürt kadın basın serüveni günümüzde ajans, televizyon, dergi, radyo ve sanal medya gibi geniş bir yelpazede kadın odaklı yayın yaparak Kürt toplum dinamiklerini ve toplumsal dönüşüm süreçlerini daha iyi kavramamıza vesile oldu. Kadın basıncılığı bu bağlamda kadınların hem aile içindeki hem de toplumsal alandaki rollerini sorgulayarak patriyarkal yapılarla mücadelelerini ön plana çıkardı. Kadınların kimliklerini bulmaları ve toplumsal değişim süreçlerine öncülük etmeleri açısından zihinsel, felsefik ve yaşamsal dönüşümlerine hizmet etti.

Bireysel ve kolektif kimlik oluşumu

Kadın basıncılığı, toplumsal bilinç ve hafıza oluşturma açısından önemli bir alan olma özelliğini Özgür Basın geleneği ile daha fazla görünür kılmıştır. Kadınların hikâyelerini, mücadelelerini ve başarılarını öne çıkaran yayınlar yapılarak teorik ve kuramsal yazılarla kadınların görünür olması sağlanmıştır. Kadınların kendi hikâyelerini anlatmaları, toplumsal cinsiyet kodlarına karşı durmalarını sağlayarak kadınları cesaretlendirmiştir. Geleneksel ve eril medyanın erkek egemen yapısını sorgulatar, yargılatır ve tartışılır hale getirmiştir. Kadınlardaki bu dönüşüm hem bireysel hem de kolektif kimliklerin güçlenmesine katkı sağlayarak kadın basınının varlığını tartışmasız hale getirmiştir.

Kadın odaklı habercilikle toplumsal meseleleri kadın perspektifinden ele alarak kadını, çocuğu, ekolojiyi, siyaseti, öz savumayı, sanatı, bilimi, doğayı, ekonomiyi, sporu, kültürü yani yaşamın olduğu her şeyi kadın bakış açısı ile değerlendirerek yorumlamıştır. Tüm bu alanlarda kadının iradeleşmesi, özgüven kazanarak güçlenmesi ve seslerinin duyulmasını kendine amaç edinmiştir. Bu da Kürt kadınlarının sadece izleyici ya da okuyucu olarak değil; haberin öznesi olmalarını sağlamış, sağlatmıştır.

Kadın hareketleri ile simbiyotik ilişki

Kürt kadınları basın aracılığıyla geleneksel toplumsal normları sorguladıkları ve sorgulattıkları diğer bir alan ise öz savunma alanları olmuştur. Rojava Devrimi'nde YPJ'nin sadece askeri bir güç değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümün ve kadın özgürleşmesinin sembolü olduğunu yaptığı yayınlarla tüm dünyaya göstermiştir. Kadınların savaş sırasında dayanışma ve ortak yaşam deneyimleri geliştirerek hem kendilerini hem de toplumu nasıl dönüştürdüklerini açığa çıkarmıştır. Rojava Devrimi'nin enternasyonalleşmesinde kadın yayıncılığının büyük bir etkisi olmuştur.

Son 40 yıl içerisinde Kürt Kadın Hareketi, dört parça Kürdistan ve diasporada felsefik, düşünsel ve örgütsel olarak eril sisteme karşı mücadele dinamiklerini geliştirdi. "Jin, Jiyan, Azadî" felsefesi ile Kürt kadınlar, farklı ülkelerdeki kadın hareketleriyle etkileşimde bulunarak deneyimlerini paylaştı ve mücadele yöntemlerini geliştirdi. Kadın hareketleriyle dayanışmayı büyüterek uluslararası düzeyde farkındalık yarattı. Kürt Kadın Hareketi ile kadın basını arasında simbiyotik bir ilişki olurken eril sistemin saldırılarına karşı kadın hareketlerinin, dezavantajlı grupların, ötekileştirilenlerin, ezilenlerin, Alevilerin, sistem karşıtı güçlerin sesi olma kararlılığını tüm baskılara karşı sürdürdü.

İlk basın kadın örgütü: RAJIN

Kadın basıncılığı, erkek egemen sistemin tüm baskı, sindirme, tutuklama, katletme politikalarına ve yayın organlarına yönelik baskılarına rağmen kadınlar her baskıya daha güçlü cevaplar vererek kadın yayıncılığında sıçramalar yarattı. Görsel, yazınsal, işitsel, dijital medyanın yanı sıra en önemli adımlarından biri Özgür Basın'da çalışma yürüten tüm kadınların örgütlülüğünü sağlamak oldu. Kadınlar daha güçlü örgütlülük yaratma ve kadın rengini basının her alanında yansıtmada Yekitiya Ragihandina Jinên Kurdistan'ı (RAJIN) 2013 yılında kurdu.

RAJIN ile kadınların basın alanında güçlü örgütlülüğe adım atmasının ardından Kürdistan'ın her parçasında kadınlar ayrı ayrı örgütlü yapılanmalarını gerçekleştirdi. 2017 yılında Amed'de bir araya gelen kadınların oluşturduğu Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu (MKGP) yeni bir adım ile çalışmalara kazandırılan ivme, ortaklaşmanın, kadın aklı ve renginin basına yansımalarının önemli temelini oluşturdu. Platform olarak kurulan MKGP, 7 Kasım 2023 tarihinde Mezopotamya Kadın Gazeteciler Derneği (MKG) olarak basın alanındaki kadın örgütlülüğü başka bir evreye taşımış oldu.

"Basın gerçeği yazsaydı, bu kadar insan ölmezdi" diyen Gurbetelli Ersöz'ün arkasında bıraktığı onurlu mirası devralan kadın gazeteciler Nagihan Akarsel, Gülistan Tara, Hêro Bahadîn, Deniz Fırat, Nûjiyan Erhan, Dilîşan İbiş, Nursel İnce... Yaşamları pahasına her daim sadece hakikati ve gerçekleri yazmayı kendilerine ilke edinerek görevleri başında iken katledildiler. Kadın basın şehitleri; eril iktidarın cinsiyetçi, dinci, milliyetçi zihniyetlerini deşifre ederek savaş politikalarını görünür kıldı. Kadın basıncılığı ezilen kadınların ve halkların tarihsel perspektifinden gücünü alarak tüm dünyaya hakikati

yaşamları pahasına duyurdu. Ardılları kaldıkları yerde kalemlerini kadın özgürlüğüne olan inancıyla ve Gurbetelli Ersöz'ün cesur kalemiyle daha da büyümenin ve toplumsallaşmanın sözüyle yazmaya devam ediyorlar.

Yıllara Göre Çıkan Dergiler

Yazımı sonlandırırken, Kürt kadınları dört parça Kürdistan ve diasporada 1950-2016 yılları arasında 103'ten fazla dergi ve gazete çıkardı. Tüm baskı, katletme, tutuklama ve sürgünlere rağmen bu sayı, Kürt kadınlarının medya alanında oluşturduğu iradenin büyüklüğünü ve özgürlüğe olan tutkusunu ortaya koymaktadır.

1950'li Yıllar: 3 yayın

1970'li Yıllar: 1 yayın

1980'li Yıllar: 6 yayın

1990-1999 Yılları Arası: 47 yayın

2000-2009 Yılları Arası: 38 yayın

2010-2016 Yılları Arası: 23 yayın

4 parça Kürdistan'daki yayınlar

Afretî Azad, Afret, Huner, Dengî Jinanî Kurdistan, Karwanî Afret, Afretî Kurd, Xanzad, Dengî Afret, Kadınların Kurtuluşu, Jina Kurd, Tewar, Yekbûn, Jiyan, Sêber, Jinî Emro, Dengî Afretan, Mehabad, Peyamî Xuşkan, Jina Serbilind, Jîn, Dengê Jinên Kurdistanê, Jinê Rabe, Yeksanî, Ji bo Rizgariya Jinan, New Day, Jin, Zîna Nû, Arjîn, Tiruske, Tewar-Javîn, Sinûr, Spêde / Spêdey Nwê, Dengî Jinan, Bêdarî Xuşkan, Ronahî, Roza, Dengê/Dengêk, Jujin, Çarşêw, Îlaf, Nîwey le Yadkiraw, Jiyanewe, Ayinde, Jiyanî Azad, Mîşkat, Mafî Afret, Bangeşey Rastî, Yaşamda Özgür Kadın. Nivar, Jin û Jiyar, Xanimî Ku, Jin û Jiyan, Lawêj/Awêze, Dengî Xaniman, Dengê Jiyan, Nwêkar, Rasan, Pêge, Rêwan, Şawuşka, Dengê Jinan, Dengê Jiyan, Roşnayî, Jinan, Tanrıça Zîlan, Jin û Jiyan Nû, Xatûzîn, Îştâr, Behare Zen, Berbang, Hêlîn, Rasan, Berew 8'î Mars, Newaya Jin, Dayik, Komarî Roj, Seday Wê, Hêviya Jinê, Gulcar, Kiçan, Warvîn, Zînê, Rodoz, Rewşen, Raperî, Asoya Jinê, Binevş, KJA, YJA Star, YPJ Star, JINHA, Şûjîn, Jinnews, Jineolojî, Jin Dergî.

1. <https://firatnews.com/kadin/kuert-kadin-gazeteciligini-108-yillik-mirasi-110788>
2. <https://jinnews.net/search/content/view/218667?page=2&key=7a71d5a0706c4a3b715559928a9d49c1?page=1&key=7a71d5a0706c4a3b715559928a9d49c1>

Savaşan kadınlar ölümden korkmaz!

Oya Açıan-6 Ekim 2024

***Battığımız dalgalardan
Yükselecek olan sizler
Zaaflarımızdan söz ederken
Unutmayın
Karanlık çağı da
Sizlerin kurtulmuş olduğu. (Brecht)***

Kendi hayatının efendisi olmuş, inandığı şeyler doğrultusunda elinden geleni yapmış, gözünü budaktan sakınmamışların yüzüne bakın. İlk olarak müthiş bir iç huzuru, yapması gerekenleri yapmış olmanın gönül rahatlığını görürsünüz. Farklıdırlar; özgüven, bilinç ve eylemin bebeklik halini çoktan aşmış, adımlarını yere daha sıkı basmaya başlamıştır.

Çoğunun yüzünde kendi kendisiyle yaptığı savaştan galip çıkmışların mutluluğu okunur. Gözlerin derinliklerinde bile görebilirsiniz bunu ama esas olarak gülümsemede gizler sırrını. Daha deneyimli ve olgun olanlar gülümsemekle yetinir; gençler, bilinmez geleceğin henüz başında olanlar ağız dolusu gülerler. Bu bir meydan okuyuştur; hayata, zorluklara, acılara boyun eğilmeyeceğinin ilanıdır.

Bir dava uğruna okyanusta bir damla bile olmayan hayatlarını tutumlu bir adanmışlıkla veriyor olmanın çizgileridir bunlar. Bilinmeyenle, acemi olunanla kapışmaktan korkmamışlardır. Edilgenlik ve izleyiciliğin hayatlarının anlamını gölgeleyeceğini düşünmüş, sıradan olana savaş açmışlardır.

Onlardan bir kısmını kaybettik; cinayetlerle, suikastlarla seslerini kesmek istediler, varlıklarını ortadan kaldırarak esinlendikleri umut, cesaret ve mücadele ateşini söndürmek istediler. Kurulu düzene, kapitalizme, faşizme karşı mücadelelerinin sonsuzluk halatını hayatlarına son vererek kesmek istediler.

Rosa'dan bugünlere

Öncü kadın savaşçıların ortadan kaldırılmaları yeni değil. Orta Çağ'da cadıdır adları. Paris Komünü'nde "Petrolcü Kadınlar"dır.

İlk politik kadın cinayetlerinden biri 1919'da işçi sınıfı ve özgürlük mücadelesinin önder figürlerinden Rosa Luxemburg'un, yoldaşı Karl Liebknecht ile birlikte Almanya'da burjuvazinin direktifiyle katledilişidir. "Neyin ne olduğunu yüksek sesle söylemek en devrimci eylemdir" diyen Rosa kısacık hayatını bu doğrultuda sürdürmüştü.

1921'lere gidelim; siyasi kadın cinayetlerinin son derece sarsıcı olanlarından birini o kesitte Maria Suphi şahsında görüyoruz. Maria Suphi, Mustafa Suphi ve yoldaşları gibi fiziken 28-29 Ocak 1921'de Trabzon açıklarında dövülerek, silah dipçikleriyle katledilmedi. Yıllarca tecavüze uğradıktan sonra eşi ve yoldaşlarının katilleri tarafından son verildi hayatına.

Daha niceleri var. Yüzlerce yıl boyunca dünyanın farklı yerlerinde cinayetler ve suikastlarla yaşamdan koparılan bütün siyasi kadın savaşçıların adlarını saymamız mümkün değil.

Bizim coğrafyamızın evlatlarına gelelim: Türkiye devrimci hareketinden ölümsüzleşen yüzlerce kadını burada saymak zor. Kürt özgürlük hareketinin ruhunu oluşturan kadınların adlarını tek tek saymak da öyle...

Ama yakın dönemde kendilerinde pek çok tarihsel anlamı toplamış kadınların özel hedef haline getirilmelerine dair sayısız örnek yaşandı. Bu örneklerin her biri önce neden kadınları vurmak istediklerinin canlı fotoğrafıdır.

Kürt özgürlük mücadelesinin yıllara meydan okuyan kurucu komutanı Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in 2013'te Paris'te katledilmeleri, bundan on yıl sonra yine Paris'in göbeğinde KCK Yürütme Konseyi Üyesi Evin Goyi sanatçı Mîr Perwer ve Abdurrahman Kızıl'ın suikastla ortadan kaldırılmaları burjuva devletlerin tam bir çıkar ortaklığının göstergesidir. Tetiği kimin çektiğinden çok kumanda eden devlet aklının korkak suretidir gözler önüne serilen.

2019'da Türkiye'nin işgal ve ilhakçı Barış Pınarı hareketinin 4. gününde Suriye'nin kuzeyinde katledilen Kürt kadın siyasetçi Hevrîn Xelef...

İki yıl önce 4 Ekim'de Süleymaniye'de evinin önünde Türk devletinin tetikçileri tarafından suikasta uğrayan Jineolojî Dergisi editörü akademisyen Nagihan Akarsel...

İran polisinin işkenceyle katlettiği Jîna Mahsa Amînî...

Bir ay kadar önce, Türkiye'nin SİHA saldırısı sonucu katledilen iki Kürt kadın gazeteci Gülistan Tara ve Hêro Bahadîn...

Filistin halkının direnişine omuz vermeyi seçtiği için İsrail Siyonizm'inin keskin nişancıları tarafından başından vurularak katledilen Ayşenur Ezgi Eygi...

Hangi birini sayalım?..

Savaşan kadınlar ölümden korkmaz

Örgütlülüğün dayandığı ana kolonlardır çünkü onlar, hareketi bulunduğu yerden ileri taşıyanlar, sürükleyenler, içinde devindikleri kitlenin ayrılmaz bir parçası olup yeri geldiğinde öne çıkanlardır.

İnandıklarını her araçla dile getirmek, sözünü bütün sonuçlarını göze alarak her vesileyle söylemek parçası oldukları mücadelenin gereğidir. Kadınların hem gerçeklerin dile getirilişi hem de korkusuzca ileri atılan emsaller yaratmaları rejim açısından daha "temkinli" olunması gereken bir tehdide işaret eder. Çünkü kadınlar bu adımları kolay atmazlar, nice zorlu badireleri aşmış gelirlirler o noktaya.

Erkekler dünyasında var olmak bile başlı başına bir meseleyken aile ve çevre cenderesinin kalıplarına, alışkanlıkların ve geleneklerin basıncına, erkek devlet şiddetine kafa tutmak, onları yollarından çevirmek için kurulan tuzakları boşa çıkarmak için her gün yeniden donanmak gerekir. Takıldıkları, zorlandıkları, boşa kürek çekmiş olabileceklerini düşündükleri her yenilgide yüzgeri etmemek önemlidir. Onlara özgüven ve gerekirse her gün yeniden başlama cesaretini kazandıran budur. Yapmak istediklerini kendi üsluplarınca, farklı farklı eylemek onların renkliliğini ve çok yönlülüklerini gösterir.

Onlar kendi seslerinin yankısına değil dokunabilecekleri yeni insanlara ihtiyaç duyarlar. Daha rahat edebilecekleri konfor alanları değil aynı olmak zorunda olmaksızın birlikte hareket edebilecekleri örgütlü alanlar, örgütlü insanlar yaratma peşindedir. Kendi hayatlarını erkek egemen devletin, evdeki, sokaktaki, işyerindeki erkeğin tahakkümünden kurtarmış, toplumsal yaşamda varlıklarını eylem üzerine kurmuşlardır. Savaşan kadınların ortak deneyimlerinden çıkan sonuçları -bilinçli ya da henüz bilinçsiz- özgürlük tutkusuyula kavruan kardeşlerine ulaştırma, ortak bir davanın başarıya ulaşması için herkesin kendi yolunu bizzat kendisinin açması gerektiğini yayma çabasındadırlar.

Siyasi kadınların kurulu düzen açısından korkutuculuğu, kolay kolay pes etmemelerinden yeni güçlere yeni ırmaklara ulaşma doğrultusunda sergiledikleri inatçı iradedendir.

Savaşan kadınlar ölümden korkmaz, faşist rejimler savaşan kadınlardan korkar. Onların geriye bakmayan yürüyüşlerinden, kaybedecek şeyi olmayan, kazanacakları/kazandıracakları bir dünya olduğunu bilenlerin cesaretinden korkarlar. O yüzden bir tehdittir sistem açısından ve her fırsatta ortadan kaldırılmalarının hedeflenmesi bundandır.

Gülüşünü özgürlüğe nakşeden ruh: Gurbetelli

Nezahat Doğan-6 Ekim 2024

Onun dert edindiği şey kadının önünü açmak, değiştirmek, dönüştürmek ve güzelleştirmektir

“Zamanın ruhu, derinlikleri, incelikleri, doğaya duyulan sevdâ, dağlara özlem, hakikate yolculuk güneşin aydınlığında rengârenk çiçeklerin açtığı düş ülkesine yolculuk gibi sürüklüyor bizi. Her gittiğimiz yer, her dokunduğumuz el, vardığımız durak bize yeni ufukların, umutların ve derin suların berraklığını gösteriyor...”

“Duygusal, sabırsız, atılgan özelliklerim var. Duygusal yapım aileden... Biraz da hümanizmin etkisi vardır. Sabırsızım, her şeyin hemen yapılmasını istiyorum, atılganlığım ise her şeyi öğrenmek ve yapmak istememe neden oluyor. Başladığım herhangi bir işten, girişimden sonuç almamışsam adeta kendi kendime yer daraltıyorum,” sözleriyle anlatıyordu kendini. Yaşamıyla “kadının özgürlüğüyle toplumun özgürleştireceği” inancını iliklerimize kadar hissedeceğimiz mücadeleyi nakşetti.

Güzel, iyi olan sevilirdi, oysa güzel olanı yaratma gerçek sevgiymiş. Sevgi yaratmak, sevileni yaratmak, büyük emekle tutkuyla insanı yaratmanın ismiydi o. Gurbetelli Ersöz.

Hızla akan zamanda ağır bedellerle, erkekliğin erkek aklının her alanda hâkim olduğu dünyaya iz ve söz bıraktı.

Gurbetelli Ersöz, ince, naif ama haksızlıklara öfkeli ve isyan eden kimliği, ilkel kadın duruşu, değişime dönüşüme açık olma haliyle, hepimize zorlu yollarda inanmayı, direnmeyi, gülmeyi, sevmeyi, güneşi görmeyi öğretti.

“Yüreğini dağlara nakşederken,” kaleminden süzülen ruhu “Umutları bitirilmiş insanda yeniden umut, güven, yaşam istemi arayışı yaratmak en zorlu mücadele biçimi” olduğunu söylüyordu.

Bu toprakların basın tarihinin ilk kadın genel yayın yönetmeni olarak özgür basın alanının da öncüsü ve iz bırakanı oldu.

90’lı yıllarda Kürtlere yapılan soykırım, faili belli olan meçhuller, gözaltında katledilen gazeteciler, bombalanan gazeteler, sokak ortasında gerçekleştirilen katliamlar ve gerçekler açığa çıkarılmasın diye susturulan kalemler dünyasında; egemen devletlerin Kürtleri düşmanlaştırdığı yerde, bir kadın olarak basının kadın aklı iradesi ve gücüyle nasıl yönetileceğini gösteriyordu yayın yönetmenliğine.

Gazeteciliğin nasıl bir hakikat arayışı olduğunun; haberciliğin aynı zamanda tarafsız olmakla birlikte bir taraf olması gerektiğini; sömürülen, ezilen, kimliklerinden ötürü yok sayılanların yanında, emekten, haktan, kadından yana taraf olmanın gerekliliğinin en önemli öğreticisiydi.

90’larda Musa Anter ve Gurbetelli Ersözlerin birlikte yarattığı özgür basın ruhu, Bugün Kürt’ün varlığını yok sayan, onu tanımamakta ısrarcı olan devlet aklına ve politikalara karşı, özgür basın geleneğinin sürmesinin, kadın mücadelesiyle birlikte kadın gazeteciliğinin güçlü varlığının temelinde Musa Anter, Gurbetelli Ersöz ve bir grup cesur ve devrimci kalemin mücadelesi bulunuyor. Bu gerçeği ve onların mücadelesini her daim hatırlamak ve hatırlatmak gerekiyor.

1990’ların başında “Hakikatleri açığa çıkarma” şiarıyla yola çıktı o özgür ve Kürtçe basının temsilcileri... Gerçeğin savunucusu özgür basına ve çalışanlarına yönelik baskı ve saldırıların en yoğununu da bu dönemde başladı. Sindirme yok etme, şiddet, tutuklama, faili belli cinayetler ve suikastlar o dönemde yaşandı. Baskı ve tehditlere karşı mücadelelerinden vazgeçiremeyen özgür kalemlere karşı devletin karanlık güçleri, yeni bir akılla, daha da kirlili ve karanlık bir yola başvurdu. 1992 yılında Musa Anter uğradığı komplo saldırısı sonucu Amed sokaklarında JİTEM tarafından katledildi. Birçok kalem susturulmaya çalışıldı. Ama Gurbetelli Ersöz’ün genel yayın yönetmenliğinde, devletin karanlık güçlerinin özellikle Kürdistan coğrafyasında gerçekleştirdiği katliamlar, kirlili savaş politikaları inatla ve ısrarla özgür basın tarafından açığa çıkarıldı. Bütün bu baskı, saldırı ve katliamlara rağmen ilk kadın haberciliği, ajans ve televizyon kuruldu. Kürt basını, dergiler, televizyonlar ve ajanlarla büyüyerek gücüne güç kattı. Öncülerin ardılları olarak inançlar, ruh ve yürünen yol devralındı. Bu süreçte, Kürtleri düşmanlaştırma politikalarına karşı, Kürt basını yapılan katliamları, sömürüyü, şiddeti, soykırımı ve bunları gerçekleştirenlerin karanlık yüzlerini, başta anadillerinde olmak üzere yazarak açığa çıkardı.

Kürdistan ve diasporada özgür basın alanında açılan her ajans, televizyon, basılan her dergi ve gazete sayfasında hakikat arayışının o büyük ve direngen ruhu olarak kendini gösterdi. Bugün dünyada yankılanan JIN JIYAN AZADÎ felsefesi bütün alanlara yayılarak, kadın mücadelesini de daha da etkili hale getirdi ve her alanda ortaklaştırdı.

Kadın mücadelesinde, Gurbetelli Ersöz'ün "Erkeklerle savaşmak kadar, kadını kendimden başlatarak güzelleştireceğim" sözü yankılanarak, erkek devlet sistemine ve erkek erilliğine karşı bugünlere ulaştı.

Bugün özgür basın geleneği; baskı, saldırı, inkâr, sansür ve savaş politikaları karşısında, özgür basının, kadın yayıncılığının, Kürtlerin inançlı mücadelesinin hiçbir güç tarafından kırılmayacağını gösterdi.

Derdimiz: Dili yasaklanan, baskılanan, düşmanlaştırılan, "ötekiler" olarak görülenlere ait gerçeklerinin dil, din, ırk fark etmeksizin aydınlığa çıkarılması. Şiddete, nefret diline, ırkçılığa ve sömürüye kaşı durmak.

Her dönemde devletin işlediği suçlar deşifre edildikçe baskılar yok etme politikaları devreye girdi. İşlediği cinayetler, katliamlar açığa çıkarıldıkça şiddet artarken ne hukuk ne de gerçek suçlular cezasını buldu.

Devletler bugün artık kadınlardan korkuyor. Bu nedenle de kadınları hedefine alarak şiddet ve katliamlarla susturmaya çalışıyor. O nedenle öncü Kürt kadınları hedef alınıyor katlediliyor. Bu coğrafya da Kürdistan'ın dört parçasında ağır bedeller ödendi ve ödeniyor. Gurbetelli, Nagehan Akarsel, Gulistan Tara, Hero ve yitirilen canlar bugünün mücadelesinin öncüleri olarak kalbimizde ve aklımızda yer alıyor.

Erkeklik öldürülmeden, dünya rengârenk olmayacak. Kadınların akli varlığı, inancı dirayeti, ilkeli duruşu, gülüşü, sevgisi, aşkı özgürlüğün adı olacak. O bir gülüş umudun, direnmenin, inanmanın özgürlüğün, cesaretin yüzü.

Tıpkı Gurbetelli Ersöz'ün gülüşünde bize bıraktığı gibi...

"Özgür yaşam ortamını yaratmada benim de kanım, canım olmalı," diyerek...